

er flertal for vores forslag – lige på nuværende tidspunkt i al fald.

Jeg synes, at Dansk Folkeparti helt misforstod det om de små brug, og hvem der var synderne. Da forslaget gælder alle brug med over 15 dyreenheder, er det jo ikke specielt rettet mod de små. Og den snak om gebyrer misforstod Dansk Folkeparti også helt. Indtil 2007 var det sådan, at samtlige husdyrbrug skulle betale 500 kr. i gebyr, uanset om der var tilsyn eller ej, og det var altså årligt. I fremtiden er det så sådan, at det er brugerbetalt, og det kan rent faktisk godt betyde, at det bliver billigere, for hvis der ikke er noget i vejen, jamen så tager det vel en time, og det koster så 260 kr. Det, der før skulle koste 500 kr. pr. år, bliver så altså til 260 kr. pr. år. Det er kun for at sige, at det er ret misforstået, det, Dansk Folkeparti snakker om, med at det her går ud over de små. Det behøver det absolut ikke at gøre.

Afsluttende vil jeg sige, at jeg vel er noget overrasket over, at der ikke er mere tilslutning til, at vi skulle prøve at gøre en større indsats for miljø og natur på det her område. Men jeg må jo konstatere, at det er, som det er.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

## Afstemning

### Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

### 13) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 147:

#### Forslag til folketingsbeslutning om en styrket indsats mod hormonforstyrrende stoffer.

Af Elsebeth Gerner Nielsen (RV) m.fl.  
(Fremsat 30/3 2007).

Forslaget sættes til forhandling.

## Forhandling

### Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Tak for forslaget om en styrket indsats mod hormonforstyrrende stoffer.

Det er et område, som regeringen prioriterer højt, og det er et område, som skal prioriteres højt. Derfor har det jo også en fremtrædende plads i den kemikalieaftale, som samtlige partier indgik her i Folketinget forrige år.

Kl. 16.40

I forlængelse af det indeholder den nationale strategi for de hormonforstyrrende stoffer også initiativer på en række af de områder, der ligesom skitseres i det beslutningsforslag, vi nu behandler. Jeg har netop sendt en status for arbejdet over til Folketinget, så der er altså en lang række ting i gang. Og kredsen, som jo altså er en meget bred kreds af partier, bag kemikaliehandlingsplanen er jo også ved at følge op på den på en lang række strækninger.

Når vi så alligevel ender med ikke at kunne anbefale det forslag, der ligger her, er det, fordi det på nogle strækninger har nogle problemer i sig, som vi ikke kan deltage i, bl.a. fordi vores viden om de hormonforstyrrende stoffer ikke rækker til en meget detaljeret regulering på alle strækninger, og fordi vi ikke har tilstrækkelig viden om alternative stoffer til, at vi kan fjerne hormonforstyrrende eller andre uønskede stoffer fra en række produkter.

Vi mangler rent faktisk også testmetoder, der kan påvise stoffers hormonforstyrrende egenskaber, og udviklingen af testmetoder er derfor et helt centralt område for regeringen.

Det lyder jo mærkeligt, når vi her har et alvorligt område, som der er store problemer med. Vi ville enormt gerne vide alt, men det er bare sådan, den moderne verden også somme tider er. Der er somme tider områder, hvor vi må sige: Vi ved endnu ikke alt det, vi godt kunne tænke os at vide. Det grundlag skal vi så først have etableret.

Det er selvfølgelig klart, at den store omfattende kemikalierregulering, der nu er lavet i EU, REACH, jo vil hjælpe os med nogle af de her ting. For jeg tror, det står klart for alle, at de her problemer kan vi ikke klare alene i Danmark. Det er et internationalt problem, der også kræver en international indsats.

Vi har i Danmark med EU og med REACH valgt, at reguleringen skal ske gennem EU og ikke nationalt. Vi skal så selvfølgelig gøre alt,

hvad vi overhovedet kan, for at påvirke EU, så vi får den bedste regulering.

Når det er sagt, så lad mig kort kommentere de specifikke områder, som forslagsstillerne kommer ind på.

Først er der det med skoleudstyr med ftalater. Jeg er selvfølgelig helt enig i, at der ikke skal være en risiko fra ftalater eller andre kemiske stoffer i skolemateriale. Miljøstyrelsen forventer at afslutte en kortlægning af det område inden for nogle måneder, og nogle af de relevante skolemateriale som f.eks. viskelædere, der er lavet som legetøj til børn under 14 år, er allerede omfattet af det forbud mod ftalater i legetøj, som nu er trådt i kraft. De øvrige skolemateriale har jeg bedt kemikalieinspektionen om at følge op på, og jeg vil arbejde for, at skoleudstyr til børn bliver omfattet af EU-forbuddet mod ftalater.

Så er der et andet område, som blev diskuteret sidste efterår. Det er bisfenol-A, der også nævnes her. Bisfenol-A anvendes til fremstilling af klar polycarbonatplast. Det bruges stort set ikke længere i legetøj, men derimod til sutteflasker, og EU's fødevaraautoritet, EFSA, har netop vurderet de sundhedsmæssige aspekter ved indtagelse af bisfenol-A igennem fødevarer, herunder altså ved hjælp af sutteflasker, og konkluderer, at det er forsvarligt at tillade et højere indtag, end hvad reguleringen i Danmark og EU i dag er baseret på. Fødevarestyrelsen ser altså derfor ikke noget behov for yderligere begrænsninger af bisfenol-A i sutteflasker. Altså, når vi lægger den nyeste viden til grund, er vi ligesom på den sikre side her i Danmark.

Med hensyn til hormonforstyrrende stoffer i kosmetik er det jo også et område, som Danmark arbejder på at få reguleret i EU. Der er allerede forbud mod stoffer, der er vurderet til at have effekter på fostre og forplantningsevne, og en yderligere udfasning vil kræve sikker viden om, hvilke stoffer der udgør en risiko, og om der findes alternativer, der ikke gør det.

Jeg arbejder for, at der kommer forslag om begrænsning af visse parabener og solfiltret 4-MBC i år, medmindre der inden fremlægges nye data, der kan dokumentere, at det er sikkert at anvende det.

Hvad forslaget om at lægge afgift på hormonforstyrrende stoffer i kosmetik angår, går jeg ud fra, at vi er enige om, at det kun giver mening, hvis det rent faktisk har en effekt på forbruget. Der må man jo sige at der er et problem, for kiloprisen på færdige kosmetikprodukter er jo ofte så eksorbitant høj, at en afgift på råvarerne ikke

har betydning for salgsprisen. Den er nemlig langt mere styret af prisen på udgifterne til effektiv markedsføring. Derfor tror jeg heller ikke, at en afgift på kosmetik kan have nogen adfærdsregulerende effekt lige på det her punkt.

Det Radikale Venstre foreslår så at hæve den eksisterende afgift på pvc og ftalater. Den nuværende afgift blev i sin tid sat på et niveau, der fordoblede prisen på ftalater, og det gjorde prisen på alternativerne konkurrencedygtig. I april sidste år kunne jeg derfor orientere FMPU om, at brugen af ftalater i blød pvc var faldet med 15 pct., og det nuværende afgiftsniveau er efter regeringens opfattelse tilstrækkeligt til at have den ønskede effekt. Men alligevel er der for tiden et arbejde i gang i Skatteministeriet, hvor også spørgsmålet om afgifter og en eventuel regulering af deres størrelse indgår.

Kl. 16.45

Med hensyn til pvc og ftalater i medicinsk udstyr og lægemidler kan der ikke umiddelbart sammenlignes med f.eks. legetøj. Man er nødt til at opveje de eventuelle negative effekter mod de gavnlige og nogle gange livsvigtige virkninger, og man skal have en sikker viden om alternativerne. For en udfasning af ftalater, som vi jo godt alle sammen kunne ønske os, må jo ikke føre til en forringelse af patientsikkerheden og kvaliteten af den behandling, patienterne får. Sådan er den virkelige verden jo også, at der er nogle forskellige hensyn, der skal vejes op mod hinanden.

EU's videnskabelige komité om medicin og medicinsk udstyr er ved at vurdere brugen af ftalater i lægemidler og medicinsk udstyr og også, hvad der så i givet fald er af mulige alternativer. Bedømmelsen ventes offentliggjort i den nærmeste fremtid, og på baggrund af udtalelserne og Europa-Kommissionens reaktion på dem vil regeringen gøre sin holdning op, for så vidt angår det videre arbejde med ftalater i sundhedssektoren. Men her er jeg meget enig i, at vi skal gå så langt, som vi overhovedet kan.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er i gang med en kortlægning af den nuværende brug af ftalater og mulige alternativer, og resultatet af denne kortlægning vil blive stillet til rådighed for regionerne om nogle få måneder, så de kan anvende dette i arbejdet på at få udfaset brugen af ftalatholdigt medicinsk udstyr overalt, hvor det overhovedet er muligt.

En særlig problemstilling, vi tidligere har drøftet på det felt, er jo spørgsmålet om behandling af for tidligt fødte børn, hvor der har væ-

ret brugt ftalatholdigt udstyr. Der var en undersøgelse i 2002, der viste, at der kun var tre danske sygehuse, der til behandling af for tidligt fødte børn anvendte sonder indeholdende ftalater. Nu er der netop færdiggjort en ny undersøgelse, som har vist en meget positiv udvikling, nemlig at også de sidste tre sygehuse har udskiftet de ftalatholdige sonder med ftalatfrie alternativer.

Herudover er Indenrigs- og Sundhedsministeriet ved at undersøge brugen af andre typer medicinsk udstyr, som anvendes til de for tidligt fødte børn, og hvis der afdækkes områder med brugbare alternativer til ftalatholdigt medicinsk udstyr i behandlingen af for tidligt fødte børn, vil ministeriet tage initiativer over for sygehuse med henblik på udskiftning af det ftalatholdige udstyr.

Endelig er der de offentlige grønne indkøb: Problemerne med det generelle krav til de offentlige indkøb om produkter uden hormonforstyrrende stoffer – sådan som det er foreslået – hænger jo sammen med, at her mangler vi også viden. En række af de relevante stoffer, hvor der er tilstrækkelig viden, er allerede dækket af EU-reguleringen, og i forbindelse med udbuddene af de statslige indkøbsaftaler vil vi se på mulighederne for herudover at undgå konkrete hormonforstyrrende stoffer, altså, hvor viden grundlaget er i orden. Og jeg vil også inddrage emnet i drøftelserne med kommunerne i partnerskabet for offentlige grønne indkøb, når vi skal drøfte nye miljømål for det samarbejde her til efteråret.

Det sidste, jeg vil sige, er, at hvad forskningen angår, er der givet mange penge til området – det er der både i Danmark og i EU. På EU-plan når det vel nærmest op på 1 mia. kr., og det vil fortsat være et prioriteret område også i Danmark.

EU's forskningsprogram EDEN nærmer sig sin afslutning og rummer bl.a. projekter om kombinationseffekter af hormonforstyrrende stoffer, og det vil give os det hidtil mest omfattende billede af problemstillingen. Og EU's syvende rammeprogram for forskning udbyder nye midler til fortsat forskning på området.

I Danmark blev der tilbage i 2003 afsat 40 mio. kr. specifikt til forskning i hormonforstyrrende stoffer i en 3-årig handlingsplan, og af globaliseringspuljen er der nu afsat 144 mio. kr. til strategisk forskning i miljøteknologi, herunder i år og de kommende 2 år til det, der hedder substitution af miljø- og sundhedsskadelige kemi-

kalier, som jo altså også dækker de hormonforstyrrende stoffer.

Så jeg synes altså faktisk, at vi har en lang række initiativer i gang. Jeg har også givet begrundelser for, hvorfor vi ikke hele vejen igennem kan følge det, der ligger i det radikale beslutningsforslag, som regeringen altså ikke kan støtte.

(Kort bemærkning).

**Elsebeth Gerner Nielsen (RV):**

Jeg vil gerne kvittere for, at ministeren accepterer forslaget om, at vi skal forbyde ftalater i skolemateriale, og jeg synes, det er en smart løsning at trække skolemateriale ind under det eksisterende forbud. Så det vil jeg starte med at kvittere for.

Kl. 16.50

Til gengæld synes jeg, det er bekymrende, at ministeren endnu en gang siger, at vi ikke ved nok. For hvornår ved vi nok?

Jeg står her med den sidste afrapportering, som Miljøstyrelsen har lavet vedrørende de hormonforstyrrende stoffer, og der står:

Det er vist, at hormonforstyrrende stoffer kan medføre alvorlige skader på reproduktion hos vilde dyr, husdyr og laboratoriedyr. Hos mennesker er der flere effekter i form af lav sæd kvalitet, stigende antal drengebørn med misdannede kønsorganer og høj forekomst af testikelkræft, hvor der er mulig sammenhæng med udsættelse for hormonforstyrrende stoffer.

Er det ikke tilstrækkelig viden til, at vi handler?

(Kort bemærkning).

**Miljøministeren (Connie Hedegaard):**

Jeg tror da, at fru Elsebeth Gerner Nielsen må give mig ret i det, jeg f.eks. lige oplyste omkring bisphenol A. Jeg kan huske, at vi havde et samråd om det. Der kommer jo ny viden; det gør der hele tiden. Vi taler om i titusindvis af kemikalier, der er rundt omkring i den moderne verden, og det er jo det, REACH handler om – det største lovgivningskompleks formentlig, som EU nogen sinde har lavet. Hele tiden kommer der ny viden.

Jeg vil bare give ét eksempel på, hvorfor det kan være vigtigt hele tiden at få den nye viden og så regulere der, hvor vi rent faktisk har viden. I punkt 3 i beslutningsforslaget siger fru Elsebeth Gerner Nielsen, at der skal udarbejdes en plan for udfasning af hormonforstyrrende stoffer i kosmetik, hudplejeprodukter, hygiejnepro-

dukter og parfume inden for 5 år. Jamen det giver jo kun mening, hvis fru Elsebeth Gerner Nielsen kan få det igennem i en international regulering; ellers giver det jo ikke nogen mening i en global verden, hvor produkterne sådan kører ind og ud over grænserne. Der skal vi jo have videngrundlaget i orden. Vi kommer ingen vegne i forhold til international regulering, hvis ikke vi konkret kan dokumentere det stof for stof, produkt for produkt.

(Kort bemærkning).

**Elsebeth Gerner Nielsen (RV):**

Med hensyn til bisphenol A dokumenterer Miljøstyrelsens sidste rapport, at det, man skal være utrolig opmærksom på, er den negative synergi, der kan opstå, når flere hormonforstyrrende stoffer virker sammen. Og derfor er det da bekymrende, at man bruger et hormonforstyrrende stof som bisphenol A i sutteflasker.

Jeg må sige, at jeg ikke fatter, at vi ikke i det mindste forsøger at lave en frivillig aftale med producenterne eller importørerne om, at der selvfølgelig ikke skal være bisphenol A i sutteflasker – her snakker vi om babyer.

Så vil jeg om international regulering sige: Der er nu lavet en aftale i forbindelse med REACH om, at de hormonforstyrrende stoffer først skal ind under det almindelige system om 6 år. Det, jeg opfordrer regeringen til, er at sige: Vi venter ikke 6 år, det går vi i gang med at gøre allerede nu.

Vil den danske regering tage initiativ til det og gå til de øvrige EU-samarbejdsparter og stille krav om, at de hormonforstyrrende stoffer skal ind under den almindelige procedure i løbet af meget, meget kort tid? I hvert fald skal vi da ikke vente 6 år.

(Kort bemærkning).

**Miljøministeren (Connie Hedegaard):**

Det lyder, som om fru Elsebeth Gerner Nielsen ikke ved, hvad det er, vi har fået igennem på det her felt i EU. Der er bl.a. også noget af det, oppositionen har lagt rigtig, rigtig meget vægt på i forbindelse med hele arbejdet med REACH. Det med de hormonforstyrrende stoffer var et af oppositionens forslag, hvor vi jo rent faktisk er kommet et ret pænt stykke. Derfor er EU's nye kemikalierregulering jo på plads langt hen ad vejen i forbindelse med det her. Og det er rigtigt – det må vi sige – at vi skal have flere data på bordet, men f.eks. forslaget fra oppositionen om, at

hormonforstyrrende stoffer skal indgå i godkendelsesordningen, kom jo rent faktisk med.

Jeg medgiver så, at det er langsommeligt, og at det er besværligt, for man skal gå frem med sådan en case by case-vurdering. Men vi har fået det med, at det er EU-regulering, og det synes jeg da ærligt talt at fru Elsebeth Gerner Nielsen skulle glæde sig over, men det er ikke rigtig det, jeg synes jeg hører. Jeg hører stadig væk fru Elsebeth Gerner Nielsen køre meget i det nationale spor.

(Kort bemærkning).

**Steen Gade (SF):**

Jeg er enig med fru Elsebeth Gerner Nielsen i, at den rapport, som vi har fået over i udvalget, er alarmerende læsning, og at den sådan set også kræver, at vi i den proces spiller ind til EU; ikke bare kigger på godkendelse, men også kigger på nogle af samspilsproblemerne, der er.

Derfor vil jeg spørge til en konkret ting, og så må jeg komme ind på nogle af de andre ting senere. Ministeren redegjorde for, at det faktisk havde virket med afgiften på pvc og ftalater, og så er mit spørgsmål til ministeren: Vil det så ikke være logisk at være seriøs med hensyn til at øge afgiften, så vi får større effekt på det område? Afvisningen af afgift på kosmetik kan jeg selvfølgelig godt forstå noget af logikken i, men det handler jo for producenterne faktisk også om at skifte små dele ud med andre dele, og derfor kunne en afgift måske alligevel godt betyde noget.

Kl. 16.55

(Kort bemærkning).

**Miljøministeren (Connie Hedegaard):**

Det er jeg principielt enig i – der, hvor der er substitution, og der, hvor vi tror det miljømæssigt har en adfældsregulerende effekt, og hvor vi kan dokumentere det.

Må jeg sige til det andet, hvor hr. Steen Gade siger, at det er vigtigt, at vi spiller ind i EU's proces omkring kombinationseffekter, at det bliver vi jo heller ikke uenige om. Det er noget af det vigtigste at få mere viden om. Men det ved ordføreren også, for vi har jo for ikke så lang tid siden siddet og diskuteret på et fælles møde, at vi jo også har en række initiativer til, hvordan Danmark kan spille ind her, hvordan vi kan sætte fokus på det, og vi diskuterede også, hvordan vi kan afholde en international workshop på det her område, hvor Danmark er initiativtager, for

at prøve at få et langt bedre overblik over problemstillingen med kombinationseffekter.

Jeg er enig i, at det er en af de ting, som vi i det moderne liv ikke ved nok om, og det er da en vigtig ting, hvis Danmark kan spille en positiv rolle der.

(Kort bemærkning).

**Steen Gade (SF):**

Jeg er enig i det, som ministeren svarer her. Derudover vil jeg gerne have, at vi får lavet en strategi, hvor vi fra dansk side viser nogle områder, hvor vi ved en indsats med nogle af de penge, ministeren siger der er til rådighed for substitution, kan få forceret processen i forhold til EU. For det er jo alt andet lige meget lettere at overbevise de andre, hvis man rent faktisk har substitutionsstoffet eller -metoden. Og det er i hvert ikke altid store penge, der skal til, men det handler jo om at identificere, hvilke områder der er, hvor vi i Danmark virkelig kunne give et bidrag til at få lavet en sådan samlet plan. Jeg vil spørge, om ministeren vil være med til det.

(Kort bemærkning).

**Miljøministeren (Connie Hedegaard):**

Det synes jeg da vi skal tale positivt om i hele kemikaliehandlingsplanforligskredsen – det var et langt ord. Og jeg synes, der skal mange tiltag til, f.eks. det med at prøve at se, om man kan lave nogle frivillige aftaler med forskellige virksomheder, forskellige industrier. Vi skal gøre op: Hvor er det, vi kan presse EU, og hvad er det næste, vi skal? Nu har vi altså presset nogle ting igennem i forhold til REACH. Jeg går gerne med til at prøve at definere næste skridt.

Jeg vil så bare minde om, når hr. Steen Gade siger, at vi skulle have en strategi, at det har vi, og ikke nok med, at vi har en, det er samtlige partier i Folketinget, der står bag den. Det er bare lige sagt til dem, der eventuelt måtte lytte med, for det kunne jo lyde, som om vi ikke var enige om det her.

Men det her er altså faktisk et område, hvor samtlige partier i Folketinget står bag måden, vi regulerer kemikalier på, bag en ret aktiv kemikaliehandlingsplan, og jeg mener også, at vi meget tydeligt fra regeringens side har vist ved det møde, vi havde for nylig, at det jo ikke er en passiv ting, det er en meget dynamisk ting, hvor der stadig væk kommer nye ting på, som vi diskuterer i forligspartikredsen.

**Formanden:**

Tak til miljøministeren. Så går vi til ordførerrækken, først fru Birgitte Josefsen.

**Birgitte Josefsen (V):**

I det beslutningsforslag, som vi behandler, er der ridset nogle fokuspunkter op, som jeg synes det er meget væsentligt at forholde sig til. Bl.a. står der, at vi i Danmark har verdensrekord i forekomsten af testikelkræft; hver niende kvinde kan regne med at få brystkræft; stadig flere drenge fødes med deforme kønsorganer. Og sådan er der en række konstateringer.

Derfor er der jo ingen tvivl om, at vi skal tage hele området omkring de hormonforstyrrende stoffer ganske alvorligt. Og jeg er også overbevist om, at alle i den her sal er af den holdning, at de hormonforstyrrende stoffers anvendelse skal begrænses mest muligt og også gerne udfases helt. Men det er jo sådan, at vi i Danmark allerede har en strategi for hormonforstyrrende stoffer, og der er allerede iværksat en del aktiviteter og initiativer på området.

Det er jo imidlertid ikke en sag, som vi kan løse alene som lille Danmark, men en sag, der bør løses i et internationalt samarbejde og bl.a. jo i EU-samarbejdet. Så derfor er vi faktisk fra Venstres side meget glade for, at man ser på området med alvorlige øjne i EU-sammenhæng, og vi ser i Venstre frem til, at EU's store forskningsprojekt og forskningsprogram for hormonforstyrrende stoffer afsluttes og forhåbentlig giver os et mere klart billede af hele området og gør os lidt mere vidende på området.

KL 17.00

Vi har også konstateret, at der i globaliseringspuljerne i årene 2007-2009 er afsat 144 mio. kr. til strategisk forskning inden for miljøteknologi og herunder inden for emnet miljø- og sundhedsskadelige kemikalier, som hormonforstyrrende stoffer jo hører ind under. Vi har altså en klar forventning om, at den forskning, der er sat i gang, vil gøre os mere vidende på området og dermed kan give os et grundlag for at få erstattet de hormonforstyrrende stoffer med ikke-skadelige stoffer.

Vi var også meget glade for, at det lykkedes at få indført forbud mod ftalater i legetøj.

I beslutningsforslaget er der ridset otte punkter op, og da min taletid jo er begrænset til 5 minutter, vil jeg undlade at komme ind på alle otte punkter, da tiden ikke tillader det. Men jeg vil sige, at Venstre er optaget af, at vi til stadighed forbedrer folkesundheden, og er optaget af, at vi

til stadighed begrænser de skadelige stoffer, som vi er i berøring med.

Derfor vil vi – som jeg har været inde på – følge det arbejde, der er sat i gang både nationalt og også i EU-sammenhæng. Vi har bemærket, at man i det danske sundhedsvæsen er meget opmærksom på, hvilke produkter der bruges, og bl.a. er meget opmærksom på at få udfaset de sonder og slanger osv., man bruger i sundhedssektoren, så man får produkter, der ikke indeholder hormonforstyrrende stoffer.

Så med baggrund i det, jeg har været inde på, vil jeg sige, at vi støtter op om de initiativer, der er sat i gang, og vil følge udviklingen tæt, men vi kan ikke tilslutte os det beslutningsforslag, der ligger til behandling i dag, og det samme skal jeg meddele på vegne af Det Konservative Folkeparti.

(Kort bemærkning).

**Elsebeth Gerner Nielsen (RV):**

I forbindelse med det om medicinsk udstyr vil jeg sige, at jeg står med en artikel, hvor indkøberen i Region Midtjylland – han hedder Ole Pedersen, og det er ham, der køber ind til sygehusvæsenet i Midtjylland – siger:

Vi kunne godt bruge noget hjælp fra lovgiverne. Hvis man mener, at ftalater er farlige, kunne man lige så godt forbyde dem. Det ville gøre mit arbejde meget nemmere.

Man kan jo simpelt hen se, at fra region til region og fra sygehus til sygehus er der meget, meget stor forskel på, hvad man mener der skal købes ind af ftalatholdigt eller ftalatfrit udstyr. Og derfor spørger jeg, ligesom Ole Pedersen gør: Hvad er årsagen til, at vi simpelt hen ikke bare siger, at i det danske sygehusvæsen vil vi ikke have ftalater på de områder, hvor der rent faktisk er substitutionsmuligheder?

(Kort bemærkning).

**Birgitte Josefsen (V):**

Nu ved jeg helt konkret, at det her faktisk er et område, man er meget opmærksom på i Sundhedsministeriet, bl.a. har der været en rundspørge til de sygehuse, de regioner, hvor der jo er brugt bl.a. ftalatholdige sonder til for tidligt fødte børn, og den besked, jeg har fået, er, at det er udfaset. Så det bruger man ikke.

Det, der så er situationen, er, at der afventes nogle svar fra de videnskabelige komiteer i forhold til brugen af ftalater i medicinske produkter og medicinsk udstyr, så også her venter vi sådan set på, at der skal ligge en større viden på

bordet. Og som miljøministeren var inde på, er man også i hele sygehussektoren nogle gange nødt til at kigge på: Jamen hvis ikke vi har produkter til rådighed, der er fri for hormonforstyrrende stoffer, kan det jo af hensyn til patienternes liv være nødvendigt at bruge produkter, der indeholder nogle kemikalier, som vi ikke bryder os om. Her er det altså en afvejning af, hvad der er bedst i den konkrete situation.

**Formanden:**

Tak til fru Birgitte Josefsen. Så er det hr. Bjørn Medom Nielsen som ordfører.

Kl. 17.05

**Bjørn Medom Nielsen (S):**

Socialdemokraterne er på lange stræk meget enige med De Radikale. Vi er enige i problematikken, vi er enige i analysen og i, hvorfor dette er et vigtigt emne. Vi er enige i intentionerne i beslutningsforslaget, og vi ser frem til det videre arbejde og håber, at flertallet i Folketinget indser nødvendigheden af en endnu mere skærpet indsats end hidtil.

Socialdemokraterne har tidligere fremsat forslag om dette emne, og vi har tidligere på dagen behandlet et beslutningsforslag fra Enhedslisten med den samme problemstilling, blot rettet mod en af de store syndere i gruppen af hormonforstyrrende stoffer, de bromerede flammehæmmere.

De Radikales forslag retter sig mod en bredere del af de produkter, som der findes de problematiske stoffer i, og ikke mindst er der tale om en mere differentieret tilgang til, hvorledes stofferne kan fjernes fra produktudvalget.

Jeg skal undlade at komme med den værdimæssige argumentation, som jeg anvendte under behandlingen af B 117 om de bromerede flammehæmmere, men blot henviser hertil, og i stedet give tilslutning til de otte forslag, der handler om forbud mod de famøse stoffer og udfasning af stofferne i samarbejde med producenterne og ved hjælp af afgiftspolitikken.

Socialdemokraterne bakker op bag en intensivering af forskningsindsatsen og en tilrettelæggelse af en offentlig indkøbspolitik, hvor stofferne kommer på negativlisten. Den offentlige indkøbspolitik og forslag hertil vil jeg lige dvæle lidt ved.

Vi har tidligere her i Tinget behandlet et beslutningsforslag fra SF om en offentlig indkøbspolitik, hvor der centralt var fastsat retningslinjer. Socialdemokraterne støttede dette forslag og

gør det stadig. Det blev dengang afvist af regeringspartierne og deres støtteparti, Dansk Folkeparti, med argumentet om, at det skulle være kommunerne og regionerne, der selv havde styr på de her ting.

Med det her forslag og de emner, vi har til debat i dag, bliver det vel helt tydeligt – også for modstanderne af en sådan central videncbank – at det er for kompliceret et emne at lægge ud til de kommunale indkøbschefer mellem kontormøbler og tavlekridt. En central politik på dette område er derfor nødvendig.

Det lægger jo også op til at give mulighed for at firmaet Danmark, altså det offentlige firma Danmark, har en central holdning til, hvilke stoffer vi vil have i det offentlige, og derfor vil vi også have mulighed for via sådan en central videncbank at forhindre, at der i det offentlige system findes de produkter, som vi mener ikke skal være til stede. Hvad der så foregår i det private, er jo så det, det forslag vi behandler nu, kan lægge op til.

Derudover har vi bemærket, at forbrugersiden ved Forbrugerrådet har givet udtryk for, at dette forslag bør nyde fremme, så Socialdemokraterne kan støtte forslaget videre behandling.

#### Formanden:

Tak til hr. Bjørn Medom Nielsen. Så er det hr. Jørn Dohrmann som ordfører.

#### Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil da gerne starte med at løfte sløret for fru Elsebeth Gerner Nielsen og sige, at vi ikke støtter det her beslutningsforslag. Men jeg vil da gerne tage hatten af for, at man har genfremsat beslutningsforslaget i den her version.

Når jeg så har sagt det, vil jeg også gerne sige, at der er mange ting her, som jeg betragter som populistiske, heriblandt at man gerne vil gøre en hel masse i forbindelse med ftalater og hormonforstyrrende stoffer, når vi rent faktisk kan konstatere, at De Radikale jo var dem, der sådan set i vinter bremsede for, at vi kunne få legetøjet udfaset hurtigere, end miljøministeren lagde op til.

Så derfor er det jo ret sjovt at lytte til den debat, der handler om, at nu skal der ske noget, når man tænker på, at da vi egentlig havde muligheden for at trække noget af legetøjet ud af markedet før tid, ønskede De Radikale ikke at være med til den løsning.

Derfor må jeg bare sige, at det, der er fremlagt her som en genfremsættelse, kan det være godt nok at få debatten om. Det synes vi er helt fint,

for vi ved jo også, at alle partier er med til at have en strategi, hvor vi faktisk gerne vil de her ftalater og hormonforstyrrende stoffer til livs.

Det er jo vigtigt, at vi gør noget på det her område, men når vi gerne vil indføre en indkøbspolitik for det offentlige, er der jo mange ting, der skal tages hensyn til. Når den enkelte indkøber, som fru Elsebeth Gerner Nielsen refererer til, gerne vil have det redskab, at vi pålægger dem nogle ting, så mener jeg, at vi også gerne skulle have tillid til, at de indkøbere, som sidder der, tør tage nogle beslutninger, som måske koster lidt ekstra for det enkelte sygehus i de her situationer.

Kl. 17.10

Det skulle jo gerne være sådan, at indkøbere tænker på, at de kunder, vi har i hospitalsvæsenet, skal man også tage hensyn til, og derfor er det jo kun glædeligt at høre, at den udvikling, der har været på sygehusområdet, er den, at de selv har udfaset de her ftalatholdige slanger og den slags ting.

Det er glædeligt, men hvis man vil lovgive om det, som det er lagt op til her, mener vi i Dansk Folkeparti at man går langt over strengen, når man selv er med i en strategi, som De Radikale jo også er, som gør, at vi tager hånd om de her problemer.

Jeg mener også med hensyn til det forbud, der er omkring skolemateriale og produkter til børn, at det selvfølgelig er vigtigt, at vi ligesom får den kortlægning, der nu er i gang, og som man arbejder med, på bordet, og hvis de produkter indeholder nogle ting, som gør, at vi selvfølgelig skal tage hånd om, at man udtager nogle af dem, jamen så skal vi gøre det. Det er der ingen tvivl om, for hvis vi spiller hasard med folks helbred netop ved at tillade nogle hormonforstyrrende stoffer, skal det jo selvfølgelig ikke forekomme, og så skal de ud.

Til det punkt i beslutningsforslaget, der handler om, at der skal være en større bevilling til forskning, må vi bare sige, at der har vi afsat nogle penge specifikt til forskning. Så kan det altid diskuteres, om bevillingen er stor nok, men der er afsat penge; der er afsat 40 mio. kr. til området, og hvis man kan sørge for at få nogle af de andre forskningsmidler til at hjælpe med ved forskningen på området, skal man selvfølgelig benytte sig af det.

Så vi må bare fra Dansk Folkepartis side sige, at det her beslutningsforslag mener vi ikke er det eneste rigtige. Vi vil gerne fremadrettet have debatten om, hvad vi kan gøre, og om der er

nogle steder, vi skal stramme op, men beslutningsforslaget her er ikke det rigtige værktøj til at undgå hormonforstyrrende stoffer.

(Kort bemærkning).

**Johs. Poulsen (RV):**

Det er en kort bemærkning, som udelukkende koncentrerer sig om den lille detalje, at hr. Jørn Dohrmann synes, det var interessant at nævne, at da der var en chance for at fjerne ftalater i legetøj, forhindrede De Radikale det. Altså, det tror jeg nu nok er en noget særegen opfattelse af, hvad der virkelig fandt sted, som jo var – og det beder jeg så hr. Jørn Dohrmann bekræfte – at miljøministeren orienterede regeringspartierne ordførere samt sit parlamentariske grundlags ordfører, hr. Jørn Dohrmann, i sensommeren, hvorefter ministeren så udsendte sin juridisk holdbare deklaration om datoerne, og først da der så kom en offentlig omtale af det i slutningen af året, fandt hr. Jørn Dohrmann ud af, at det var han imod.

Sådan var forløbet. Så hvis der var nogen, der havde indflydelse på det og kunne have forhindret eller ændret tidspunkter, var det hr. Jørn Dohrmann, da han blev orienteret, men da foretog han sig intet. Kan hr. Jørn Dohrmann ikke bekræfte det?

(Kort bemærkning).

**Jørn Dohrmann (DF):**

Det må jo åbenbart være hr. Johs. Poulsens hukkommelse, der ikke er så god i den her tid, for det er sådan, at der jo opstod den situation, at man kunne lave et flertal uden om regeringen, der gjorde, at man kunne have stoppet salget af de her produkter 3 måneder før, hvis resten af oppositionen havde stået sammen med Dansk Folkeparti om at stoppe det her. Men det ville De Radikale ikke på daværende tidspunkt, og derfor blev den tidsplan jo ligesom forplumret.

Men det er helt i orden, at man ikke vil stå ved, at man kunne have forhindret salget i de 3 måneder. Det går der ikke nogen skår af mig for.

Den orientering, vi havde fået, var pr. mail, og der ved vi jo alle sammen godt, at jeg var i USA, dengang den information kom. Man kan altid diskutere, hvornår hvem skulle have grebet ind, men fakta er, at De Radikale kunne have været med i et flertal uden om regeringen.

(Kort bemærkning).

**Johs. Poulsen (RV):**

Så tror jeg godt, at de, der lyttede til det her, kunne høre, at hr. Jørn Dohrmann sagde: Jeg havde godt nok lige fået oplysningen, men det var jo pr. mail, så det kunne jeg ikke rigtig bruge til noget.

Det var noget af en gang udenomssnak.

Nu var det hr. Jørn Dohrmann, der tidligere tog ordet populisme i sin mund, men jeg vil nævne, at da der så pressemæssigt kom fokus på det nogle måneder senere, syntes hr. Jørn Dohrmann i sin uendelige populisme, at han skulle sætte den statsretslige fremgangsmåde ud af kraft og så forholde sig til det, for nu mente han så, at han ville samle et flertal for noget, han ikke havde haft indsigelser imod tidligere. Det er dybt, dybt useriøst, og det er i al fald useriøst at trække det ind i en sammenhæng her, hvor vi taler om, hvad man helt overordnet kan gøre på et område som hormonforstyrrende stoffer – dybt useriøst.

Kl. 17.15

(Kort bemærkning).

**Jørn Dohrmann (DF):**

Jeg vil bare sige til hr. Johs. Poulsen, at det ikke er useriøst, at man siger, at De Radikale havde en mulighed for at stoppe det legetøj, der indeholdt hormonforstyrrende stoffer, hvis de ville gøre det. Vi kan bare alle sammen konstatere, at det ville De Radikale ikke gøre, fordi de satte sig erhvervslivets interesser, altså profit, over sundheden. Derfor må jeg bare sige, at når De Radikale syntes, at der skulle sælges ud af et lager af legetøj og den slags ting, så var det det, der kom til at stå som et lysende klart billede for mig. Det må vi jo bare tage til efterretning.

Det er jo klart, at alle folketingsmedlemmer ikke kan vide alt, der bliver sendt ud på mail, og hvordan det er kommet frem. Jeg synes bare, at man, hvis man ville have haft en orientering, en tilbagemelding, med hensyn til om folk ville stå bag det, der var forelagt, så også skulle have taget den mundtlige kontakt. Men den tid er jo forbi.

(Kort bemærkning).

**Per Clausen (EL):**

Jeg er sådan set helt med på sammen med hr. Dohrmann at kritisere Det Radikale Venstre i tide og utide. Det skal ikke komme an på det. Men der er en ting, jeg ikke helt forstår i hr. Dohrmanns ræsonnement: Mig bekendt har re-



geringspartierne og Det Radikale Venstre ikke flertal i Folketinget, så den øvrige opposition kunne jo bare sammen med hr. Dohrmann, hvis hr. Dohrmann virkelig ønskede det, have gennemført den fremrykning.

(Kort bemærkning).

**Jørn Dohrmann (DF):**

Det er altid sådan, at man afvejer mulighederne for, om de her ting ville kunne bære. Men vi havde jo fået en klar tilbagemelding fra De Radikale. De ville ikke være med på de her ting. Og når de blokerer og ikke vil være med på en idé til at få det her trukket ud af markedet, så kan vi jo bare konstatere, at det er ærgerligt, at der ikke er det flertal, der skulle til, for at det kunne trækkes ud af markedet. Når der så er andre partier, der heller ikke vil være med til at gøre det, kan vi jo så gætte på, hvordan det ville have endt i en afstemning. Men De Radikale meldte klokkeklart ud og sagde, at de ikke ville være med til det.

Så kan man jo overveje, hvorfor Enhedslisten eller Dansk Folkeparti eller Socialdemokratiet ikke fremsatte et forslag. Det var, fordi vi kunne konstatere, at der ikke var et flertal, der ville vedtage det, og dermed ville forslaget jo falde.

(Kort bemærkning).

**Per Clausen (EL):**

Jeg bliver så bare nødt til at understrege, at det jo ikke kun kan være Det Radikale Venstre, der har ansvaret for, at det her faldt, for Det Radikale Venstre har i hvert fald ikke flertal sammen med regeringen. Så jeg kan bare konstatere, at enten husker hr. Dohrmann forkert, eller også er der et parti, han har glemt at tage med i sin opremsning af, hvem der har svigtet i den her sag. Jeg ved ikke, om det er Dansk Folkeparti eller det er SF.

(Kort bemærkning).

**Jørn Dohrmann (DF):**

Vi var jo klar til at stemme for at stoppe det her legetøj 3 måneder før. Det har vi meldt klart ud. Jeg kan også bare konstatere, at De Radikale ikke ville stemme for, hvis forslaget blev fremsat her i Folketinget. Så er der andre partier, der også har meddelt, at de ikke ville stemme for, og dermed falder forslaget jo. Dermed er der ikke et flertal. Men De Radikale har meldt klart ud, at de ikke ville bremse det ftalatholdige legetøj, der var på markedet. De ville lade salget køre til april måned, så man kunne sælge ud af lageret.

Derfor må vi bare konstatere, at der ikke sammen med Enhedslisten var et flertal for at bremse salget af legetøj med de hormonforstyrrende stoffer i de 3 måneder. Det er kun en konstatering, vi kan tage til efterretning, men sådan er fakta. Hvem der så ville gå op og sige, at heller ikke de ville være med, må de selv rode med. Jeg kan i hvert fald bare konstatere, at der ikke var et flertal.

**Formanden:**

Så slutter vi det her bidrag til historieskrivningen, tak til hr. Jørn Dohrmann, og går videre til hr. Steen Gade som ordfører.

**Steen Gade (SF):**

Det er jo altid muntert at komme efter hr. Dohrmann, som åbenbart mener, at vi har stemt om det. Derfor bliver man jo helt forvirret. Hvis der nu skulle være en enkelt, der hørte den her debat, ville vedkommende vel få indtryk af, at der har været en afstemning om det her, men det har der altså faktisk ikke, selv om hr. Dohrmann står og fortæller, hvad han har stemt for. Han har i så fald siddet derhjemme og stemt.

Kl. 17.20

Men forslaget her giver anledning til, synes jeg, en alvorlig drøftelse af at få en styrket indsats mod hormonforstyrrende stoffer. Det støtter SF helhjertet, og det mener jeg vi skal have. I det spørgsmål, jeg havde til miljøministeren, lagde jeg vægt på, at vi også får udarbejdet en plan for substitution, som vi kan føre ud i livet i Danmark, før der kan ske beslutninger i EU, og at vi laver en samlet plan for, hvordan vi kan bidrage til, at EU-processen også for alvor kan køre på skinner på det her punkt.

For det er rigtigt, som det fremgår af det her forslag, at de her problemer er så alvorlige, at kombinationseffekter og en lang række andre ting ikke kan vente på det, der er aftalt ifølge REACH. Sådan tænker jeg det. Det vil sige, at de steder, hvor der på dansk grund er nogle områder, hvor vi er kommet langt, er det vigtigt, at vi styrker mulighederne både for at substituere i Danmark og for at påvirke EU-processen.

Jeg håber, at vi kan behandle det her forslag i udvalget på den måde, at vi kan behandle det sammen med den redegørelse, som er lavet fra Miljøministeriets side, og at vi på den måde også kan få nogle markeringer i løbet af Folketingets behandling af det her forslag, sådan at der ligger en sådan plan.

Så vil jeg med hensyn til sundhedsområdet sige: Jeg hørte Venstres ordfører næsten prale af, hvor langt man var kommet. Nu er det noget, jeg har kæmpet for i nogle år, siden jeg kom ind i Folketinget, og jeg syntes, vi var sørgelig langt bagefter i Danmark. Det er vi også, og jeg har også tidligere kritiseret Sundhedsministeriet fra den her talerstol for det her.

Nu er man så langt om længe efter enormt pres trods alt gået i gang med noget i Sundhedsministeriet, og nu handler det sådan set om at handle. Sygehusene har kunnet – det vil jeg gerne sige til Venstres ordfører – lave deres indkøbspolitik tidligere, men Sundhedsministeriet har hele tiden sagt, at man skulle vente til den EU-rapport, som snart kommer. Det er jo det, der desværre sådan set er sket: Man har bare ventet og ventet. Vi mener ikke, at der var grund til det, men nu må vi jo så tage udgangspunkt i, så langt som vi er kommet. Her har jeg også en ambition om, at vi kan benytte det her radikale forslag til at få skrevet en samlet ny satsning på det her område ind.

Så har jeg fokuseret lidt på afgifter. Jeg synes, det interessant er, at afgifter har virket på det her område, og jeg synes altså, vi skal foretage en grundigere analyse af, hvordan vi kan bruge afgiftsinstrumentet. Og selv om det er rigtigt nok, at det, man betaler for, når man køber kosmetik, mest er alle reklamerne i fjernsynet og al mulig anden markedsføring, er det jo alligevel sådan, at når virksomhederne producerer, så ser de også på, hvordan de kan minimere omkostningerne. I den udstrækning vi kan lave et godt design af afgifter, som der er rimelig sikkerhed for at producenterne også vil tage med i deres betragtninger, mener jeg at vi virkelig skal gøre det.

Jeg synes så, det skal kombineres med – og det er en af mine kæpheste – en meget mere offensiv indsats over for forbrugerne, skiltning i butikker, informationsvirksomhed osv. og dermed også en alliance til nogle af dem, der sælger kosmetik. Det betyder selvfølgelig, at de også gerne som sælgere skulle være mere vidende om alle de problemer, der ligger her.

Min afslutningsreplik skal være: Vi står efter min opfattelse faktisk på det her område med et af fire-fem af verdens største miljøproblemer, i hvert fald hvis vi lægger det sammen med kemikalier generelt, især hvad angår kombinationseffekter. Derfor håber jeg, at det her forslag, som vi fuldt ud kan støtte, kan give anledning til, at vi også i udvalget f.eks. kan skrive en beretning,

som sætter en dagsorden og nogle mål, som udbygger den aftale, vi har på kemikalieområdet.

#### **Formanden:**

Tak til hr. Steen Gade. Og så er det hr. Per Clausen som ordfører.

#### **Per Clausen (EL):**

Det er jo rigtigt, som flere har været inde på i dag i den her debat, at det her er et af de områder, hvor der er en meget bred aftale i Folketinget om at tage nogle initiativer. Den er så bred, at alle i Folketinget er med. Men det forhindrer jo ikke, at vi her i salen kan diskutere konkrete initiativer ud over dem, som der indtil nu er enighed om, også fordi det, jeg meget klart har på fornemmelsen, er, at der blandt os alle er en opfattelse af, at der hele tiden skal tages stilling til nye initiativer og nye fremskridt.

Kl. 17.25

Derfor er vores udgangspunkt, at vi er meget positive over for de tanker og overvejelser, der ligger i De Radikales forslag. Vi synes jo, at forbud mod ftalater i børneprodukter er en oplagt ting, og vi synes, at et forbud, når det handler om børneprodukter, burde gælde for alle stoffer, der er mistænkt for at have hormonforstyrrende effekt.

En udfasning af hormonforstyrrende stoffer i kosmetik, hygiejneprodukter og parfume over 5 år er efter vores opfattelse godt. Man kan jo altid diskutere, hvor hurtigt den slags bør gå. Vi synes i hvert fald, at det, hvis vi siger 5 år, lyder, som om der er tid nok.

I den sammenhæng er vi da også positive over for, at man lægger afgifter på de her produkter. Det er jo rigtigt, som nogle har sagt tidligere i dag, at der jo faktisk er eksempler på, at afgifter kan virke. Det handler så om at regulere producentadfærd eller forbrugeradfærd, og afgifter kan jo være et godt signal.

Men vi synes, det er meget vigtigt, at det, når vi snakker om afgifter på de her produkter, så er et led i et udfasnings- eller et forbudsperspektiv. Vi har ikke en plan om, at vi sådan i al evighed vil tillade produkter, der indeholder de her hormonforstyrrende stoffer, på den måde at man så bare betaler en afgift.

Det betyder så også, at det altså skal sikres, at der bliver forsket i udvikling af de nødvendige alternativer, sådan at man kan få de her hormonforstyrrende stoffer fuldstændig udfaset.

I den forrige udgave af det her forslag havde De Radikale et mærkningsinitiativ med. Jeg tror

også, det var noget af det, hr. Steen Gade var inde på, altså at man sørger for, at produkterne bliver mærket, at der er en meget offensiv indsats over for de mennesker, der køber produkterne, og at det måske er meget godt, at den offensiv også er til stede i, om jeg så må sige, købsøjeblikket, sådan at man på den måde måske kan modgå en del af den reklame, der ligesom går den anden vej.

Det er jo rigtigt, at mærkning er en passiv foranstaltning og dermed meget entydigt lægger op til, at det er den enkelte selv, der må tage sine forholdsregler. Jeg synes selv, som jeg har sagt tidligere, at forbud og udfasning af de her stoffer er en bedre løsning, men da institutionerne ikke kan få et forbud, fordi det politiske niveau ikke er indstillet på at handle så hurtigt, som der måske kunne være grund til at ønske sig, så er det mindste, man kan gøre, at give de borgere, der køber produkterne, et redskab til at sortere produkter med hormonforstyrrende stoffer fra.

Det vil vel også kunne give anledning til overvejelser hos producenterne, hvis de skal mærke deres produkter med: Indeholder stoffer mistænkt for hormonforstyrrende virkning. En sådan mærkning kunne måske nok få nogle til at tænke sig om, og da producenterne jo producerer de her produkter for at sælge dem, kunne det vel også påvirke dem.

Vi kan også støtte op om de initiativer over for pvc og ftalater, som nævnes i forslaget. Det, som også er et vigtigt og væsentligt element i De Radikales forslag, nemlig at det offentlige skal gå foran med at sløjfe produkter med hormonforstyrrende stoffer, synes vi faktisk også er en meget vigtig del af processen, for det er jo sådan, at det offentlige er en meget stor forbruger og derfor faktisk har mulighed for at påvirke producenternes prioriteringer og deres valg ganske meget.

Den danske statistik for kræftsygdomme, manglende fertilitet, misdannelser, forstyrrelser i vækst m.m., som hormonforstyrrende stoffer mistænkes for at kunne give, viser for en række lidelsers vedkommende en overrepræsentation i Danmark sammenlignet med andre nordiske lande, og jeg synes faktisk, at man med udgangspunkt i den situation kunne overveje, hvordan man kunne undersøge mulighederne for at tage nogle initiativer imod det, vi vel så kunne kalde hormontrykket i Danmark, for på den måde at få en mulighed for i hvert fald på nogle områder at gå lidt hurtigere frem, end det måske altid er muligt at få EU til at bevæge sig.

#### **Formanden:**

Tak til hr. Per Clausen. Og så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Elsebeth Gerner Nielsen.

#### **Elsebeth Gerner Nielsen (RV):**

I løbet af de sidste 10 år har Det Radikale Venstre gang på gang fremsat forslag om at udfase brugen af hormonforstyrrende stoffer, og vi har da også opnået nogle små fremskridt i de sidste 10 år sammen med en række andre partier og sammen med nogle aktive miljø- og forbrugerorganisationer.

Et af de væsentligste fremskridt var selvfølgelig, dengang vi fik lavet et nationalt forbud mod forekomsten af ftalater i legetøj til børn under 3 år, et nationalt forbud, som EU siden hen adopterede. Det blev oven i købet sådan, at forbuddet blev udvidet til at omfatte legetøj i det hele taget. Så det er jo ikke sådan, at der overhovedet ikke er sket noget.

Kl. 17.30

Men på den anden side må man også sige, at vi her taler om nogle stoffer, der er så farlige, at vi for længst burde have handlet. En af de bemærkninger, som man meget ofte har hørt fra den til enhver tid siddende miljøminister vedrørende de hormonforstyrrende stoffer, er, at vi ikke ved nok, at der er brug for nye testmetoder, at der er brug for mere viden.

Hertil kan jeg kun sige, at det altid er en politisk afgørelse, om man har viden nok. Man kan altid bruge det her med mangel på viden som en sovepude til ikke at gøre noget. Det, vi forsøger at opfordre til med det her forslag, er simpelt hen at tage teten på området.

Jeg ville sådan ønske, at miljøministeren ville vise samme styrke på det her område, som miljøministeren gør på eksempelvis klimaområdet. For vi taler om nogle stoffer, der har så stor betydning for det enkelte menneskes sundhed, og ikke bare for vor generation, men også for fremtidens generationer, fordi de sygdomme, vi får, går i arv.

I Danmark har vi verdensrekord i forekomsten af testikelkræft. Undersøgelse på undersøgelse dokumenterer en sammenhæng mellem testikelkræft og påvirkning fra hormonforstyrrende stoffer i fosterstadiet. Hvorfor i alverden skal vi ikke handle på den viden? I dag kan hver niende kvinde regne med at få brystkræft. Undersøgelse på undersøgelse viser, at hormonrelateret brystkræft har en sammenhæng med hormonforstyrrende stoffer.

Vi kan også konstatere, at sædkvaliteten bliver dårligere og dårligere. Vi kan konstatere, at der er mange drenge, der fødes med deforme kønsorganer. Der er en stigning i antallet af børn, der fødes tvekønnede, og der er stigende dokumentation for, at der er en sammenhæng mellem de hormonforstyrrende stoffer og så de nye adfærdssygdomme, som vi ser hos børn og unge.

Med andre ord er der al mulig grund til at gøre noget. Vi ønsker at bruge EU, så langt som vi overhovedet kan. Det vil sige gå foran i EU, prøve at drive udviklingen i EU. Man har nu lavet en aftale om, at der skal gå 6 år, inden man har den viden, man mener er nødvendig for at stille krav om, at de hormonforstyrrende stoffer skal substitueres med andre. Jeg synes ikke, der er nogen grund til at vente 6 år. Lad dog Danmark være det land, der går foran og siger: Vi vil noget andet, vi vil forkorte den periode.

Vi er også parate til nationale forbud. Vi har haft succes med at indføre forbud for ftalater i legetøj. Det kan vi gentage på andre områder. Jeg er meget glad for, at miljøministeren er åben over for at inddrage skolemateriale. Det er et eksempel på, hvordan vi kan komme videre ud ad den positive vej, som blev anlagt i 1999.

Vi ønsker også at bruge afgifter. Som hr. Steen Gade var inde på, og som miljøministeren også var inde på, viser det sig jo, at afgifterne virker. Det, at vi indførte afgifter på ftalater i pvc, har haft en virkning. Forbruget er faldet. Hvorfor bruger vi så ikke det redskab noget mere? Hvorfor øger vi ikke afgifterne på ftalater til sådan et niveau, at der virkelig bliver et incitament til at substituere? Og lad os gøre det på de områder, hvor substitutionsmulighederne er der.

Hvad kunne vi så bruge de afgifter til? Vi kunne gennemføre noget af det, jeg har forstået er Det Konservative Folkepartis mærkesag, nemlig at sænke indkomstskatten. Det er da meget, meget mere fornuftigt at have grønne afgifter, end det er at have en tårnhøj indkomstbeskatning.

Vi kunne lave frivillige aftaler. Det er det, vi opfordrer til vedrørende bisfenol-A, for jeg er enig i, at den nye undersøgelse – jeg kan ikke huske, hvad den hedder – vedrørende bisfenol-A viser, at det stof ikke har den farlighed, der

skal til, til at man kan gå ind og lave et isoleret forbud. Det accepterer jeg.

Men hvorfor så ikke lave en frivillig aftale? Der er jo ikke nogen grund til at udsætte eksempelvis babyer for bisfenol-A, for vi aner intet om, hvad et lille barn kan tåle. Vi aner ikke noget om, hvad den samlede påvirkning af hormonforstyrrende stoffer i det hele taget er på det lille barn. Og det vil ikke koste noget at lave sådan en frivillig aftale.

Kl. 17.35

Jeg håber, at vi kan gå videre med det her arbejde i form af at lave en beretning i Miljøudvalget. Jeg har noteret mig, at rigtig mange partier, også regeringspartierne, er optaget af det her spørgsmål og også er parate til at gå længere end det, vi kunne blive enige om i forbindelse med vores kemikaliehandlingsplan.

Jeg vil sige tak til miljøministeren for opbakning til nogle af punkterne, og jeg vil selvfølgelig sige en stor tak til Enhedslisten og til SF og til Socialdemokratiet for opbakning til hele forslaget.

Lad mig så slutte med en enkelt bemærkning til Enhedslisten, som gør opmærksom på, at det kunne være en god idé at genoptage forslaget om at lave en mærkningsordning. Det har jeg også noteret mig Dansk Folkeparti har foreslået uden for salen, så man kan sige, at det selvfølgelig er noget, som vi kunne tage med ind i en beretning.

Vi er helt åbne for en forhandling om, hvad det er for ting, vi skal have med i en beretning. Det afgørende for os er bare, at Danmark bliver meget bedre til at drive den udvikling, end vi har været, og at vi tager teten på området.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

## Afstemning

**Tredje næstformand (Helge Adam Møller):**

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

**14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 130:**

**Forslag til folketingsbeslutning om en handlingsplan for blindes og svagsynedes deltagelse i alle samfundsforhold.**

Af Lise von Seelen (S) m.fl.

(Fremsat 28/3 2007).

Forslaget sattes til forhandling.

**Forhandling**

**Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):**

Socialdemokraterne vil med dette forslag pålægge regeringen at fremlægge en handlingsplan inden den 1. september 2007 med forslag til forbedringer af blindes og svagsynedes muligheder for at deltage i alle områder af samfundslivet.

Vi er i regeringen enige om, at det er en vigtig problemstilling, men vi foreslår at afvise forslaget. Der er på nuværende tidspunkt efter vores opfattelse ikke grundlag for at træffe en beslutning om, hvad der vil være en god model for blinde og svagsynede.

I Transport- og Energiministeriet er vi allerede i gang med at se på, hvordan vi kan forbedre blindes og svagsynedes transportvilkår, og det skriver Socialdemokratiet i øvrigt i bemærkningerne til beslutningsforslaget. Så man kan sige, at det er lidt ejendommeligt, at det fremsættes.

Sidste år fik ministeriet, kan jeg sige, en bevilgning på 3 mio. kr. til et projekt om handicappedes transportvilkår, som vi er i gang med at belyse. Projektet skal være med til at understøtte grundlaget for at udvikle transportmulighederne særligt for blinde og svagsynede. Dansk Blindesamfund deltager aktivt i dette arbejde, det understreger jeg. Jeg lægger stor vægt på, at arbejdet sker i tæt dialog med handicaporganisationerne og ikke mindst Dansk Blindesamfund.

Transport- og Energiministeriet udgiver senere i denne måned, altså i maj måned, en analyse af blindes og svagtsynedes transportmuligheder, der er baseret på et grundigt interview med medlemmer af Dansk Blindesamfund. Mine embedsmænd drøfter i øjeblikket mulige pilotprojekter, der kan belyse, hvordan blindes og svagsynedes transportmuligheder skal forbedres, eventuelt i form af en ordning tilknyttet de individuelle kørselsordninger, der eksisterer i dag.

Et pilotprojekt vil kunne bidrage til at afklare blindes og svagsynedes efterspørgsel efter individuel transport, og resultaterne vil kunne indgå som grundlag for fremtidige politiske beslutninger.

Regeringen mener derfor, det er fornuftigt, at en politisk beslutning afventer resultaterne af dette pilotprojekt, som Transport- og Energiministeriet planlægger at sætte i gang i løbet af de kommende måneder. Vi skal jo også afdække, hvordan finansieringen skal finde sted. Så vi er faktisk meget, meget godt i gang, og det er jeg glad for at kunne meddele Folketinget.

(Kort bemærkning).

**René Skau Björnsson (S):**

Nu siger ministeren, at han synes, det er ejendommeligt, at vi fremsætter forslaget. Det mener vi selvfølgelig ikke selv, for vi mener jo, at vi har en lidt bredere tilgang til det end det udvalgsarbejde, som ministeren har gang i for øjeblikket. Noget af det, vi peger på, er, at der jo ikke bare er tale om fysisk transport og tog og veje og om, hvordan det ser ud der, men at der også er andre problemstillinger og ting, der begrænser, at blinde og svagsynede kan bevæge sig frit i det her land.

Vi mener, at der på det sociale område kan være ledsageordninger, og hvad vi ellers peger på. Det er meget vigtige elementer, som vi mener skal inddrages i det arbejde, som pågår. Derfor skal der også være folk fra Socialministeriet til at vurdere, hvilke tiltag der skal til, for at vi kan sikre blinde og svagsynede en bedre adgang til det danske arbejdsmarked.

Kl. 17.40

Så jeg vil gerne høre ministeren, om ikke han kan følge vores forslag så langt, at den vinkel også er nødvendig, hvis vi ønsker, at flere blinde og svagsynede er aktive på arbejdsmarkedet

(Kort bemærkning).

**Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):**

Det kan jeg godt, og det forsøgte jeg at sige her, men jeg har åbenbart ikke gjort det klogt nok. For når vi ønsker at gøre det netop i samarbejde med Dansk Blindesamfund og øvrige handicaporganisationer, er det jo netop, fordi vi siger, at vi ikke sidder med nogen embedsmænd, der ved mere end de organisationer, der er så tæt, som man overhovedet kan være på sine medlemmer. Vi mener faktisk, at vi netop skal gøre det i et meget godt samarbejde med dem, kan